

PROJEKT EFFEKT

Et projekt om unge iværksætteres personlige, sociale og faglige dannelse og effekterne af tilknytningen til et studentervæksthus

Tekst: Projekt Effekt og antropologerne.com
Redaktion: Pernille Skov & Pernille Berg
Koncept og billeder: antropologerne.com
Grafisk layout: Christine Bandholm, antropologerne.com

Udgivet af CAKI – Center for Anvendt Kunstnerisk Innovation, CSE Lab og Iværksætterhuset

Alle rettigheder reserveres projektets partnere.
Må kun citeres med kildeangivelse.

Copyright © CAKI 2011

ISBN: 978-87-92800-00-8

Bogen er udgivet med støtte fra
Sekretariatet for Studentervæksthuse under Fonden for Entreprenørskab – Young Enterprise

FONDEN FOR ENTREPRENØRSKAB
YOUNG ENTERPRISE DANMARK

INDEX

■ PROJEKT EFFEKT

- 1 - 2 Denne publikation
- 3 - 4 En holistisk effektmåling

■ TRE STUDENTERVÆKSTHUSE

- 5 - 6 Introduktion
- 7 - 8 Iværksætterhusets Inkubator
- 9 - 10 CSE Lab
- 11 - 12 CAKI

■ RESULTATER

- 13 - 14 Introduktion
- 15 - 16 Resultat #1: Fem indsigter
- 17 - 18 Resultat #2: En udviklingsramme
- 19 - 30 Resultat #3: Fem effekter – fem læringsmål

■ MANUAL

- 31 - 32 Introduktion
- 33 - 36 Redskab #1: Brug barometeret
- 37 - 38 Redskab #2: Kortlæg effekter på tre niveauer
- 39 - 40 Redskab #3: Optegn individuelle brugerrejser

■ NEXT STEPS

- 41 - 42 Hvem, hvad, hvor
- 43 - 46 Fra effekter til læringsmål – projektets anbefalinger
- 47 - 48 En involverende tilgang – antropologerne.com
- 51 - 52 Projektets parter

Tak til jer der...

.... med en god fornemmelse for timing har set, at tiden er inde til en mere holistisk effektmåling af de studerendes læring og dannelse ved tilknytning til et studentervæksthus.

.... har brugt jeres sparsomme tid på at lade jer observere, udspørge, filme, citere, og har stillet jer til rådighed for Projekt Effekt.

Så tak til alle jer, der har deltaget – og velkommen til dig, der fremover vil bruge og lade dig inspirere af Projekt Effekt.

Denne publikation

Projekt Effekt markerer starten på en udvikling, ingen ved hvor ender, men som vi alle kan se det grundlæggende princip for. Nemlig ambitionen om at frembringe ny, dyb viden om og dokumentation af hvad et studentervæksthus tilbyder og betyder for iværksætterne og iværksætterkraften i Danmark.

Med Projekt Effekt ønsker vi at bidrage til udviklingen af et nyt sprog, der kan rumme den dannelse, læring og udvikling, den studerende gennemgår og opnår ved tilknytning til et studentervæksthus.

Projekt Effekt er udviklet og finansieret af de tre deltagende studentervæksthuse (Iværksætterhusets Inkubator, CSE Lab og CAKI) med finansiell støtte fra Sekretariatet for Studentervæksthuse under Fonden for Entreprenørskab – Young Enterprise.

Publikationen henvender sig til personer eller institutioner, der:

- 1) har tilknytning til eller arbejder i et studentervæksthus
- 2) ønsker at etablere et studentervæksthus
- 3) bevilliger, beslutter og evaluerer på eksisterende studentervæksthuse

På de følgende sider beskrives projektets afsæt, de involverede studentervæksthuse, undersøgelsens resultater, en manual i brugen af de testede redskaber til måling af den dannelsesmæssige udvikling og læring, samt anbefalinger til den videre udvikling af studentervæksthusene.

Rigtig god læselyst!

En holistisk effektmåling

GENERISK

DANKELSE

HUR MANGE
VÆKSTHØRER
REKORDE
DANSKES
MOTIVATION
MOTIVATION

STUD. VÆKST

INDPÅVIRNING AF
CENTRALE
DANNELSE/ARBEJDS-
PROCESSEN, DERU
STØDENDEN
MOTIVATION/OPMÆR

BRUGER

PORTRÆTTER/
PROFILER/
TOYER

HUR MANGE
HOLDNINGER
HAR
IVÆKSETTE
TIL SV'ER

HUR MANGE
RESULTATER
KAN LÆSE FRA
SE PÅ VIDE

HUR FORS
DE VED
ACCADEMI

HUR
IVÆKSETTE
OPLEM
LÆSE
MENS I SV'ER
I. A

VIDEN + INSPIRATION
AT VI MÅ
KINDHEDENS
AKTIVITETER
BEDRE AT
KENDE
I SV'ER

NY MÅLE-
MODEL
FRA
ARBEJDET

PRESSE
STUNT
LTHU PÅLISER

HUR MANGE
STØDENDEN
"BEDE" I?

HUR MANGE
DANSKING
HAR VÆK
I SV'ER

'ANDRE'
JAGER, AT DE
NU BEDRE FOR
HJAD I LAGER

KONKRET
MATERIALE
VI KAN ARBEJDE
VIDERE MED

DANNELSE
REDDEN
SEITØRE/
"BEDE" I
LØV OG

At vi kan
yde ved
"den danske
opfattelse"
af SIN effekt
PÅ

BRUGERNE
ER SHAR FOR
AT HAVE BET
BIDMÆT

KONSTRUKTIV
PROVE
INCL-
ERKENDELSE

INDSIGT I +
IMPLESATION
AF DEN SPID
DANNELSE/ARBEJDS-
DØE LÆRNING

At det vi
ger vor.
Spiller part
ind i drift

HUR MANGE
SV'ER

Projekt Effekt er igangsat for at tage de første skridt i retning af en holistisk effektmåling af studentervæksthuses virke.

Der findes i Danmark primo 2011 en række studentervæksthuse tilknyttet ungdomsuddannelserne samt de videregående uddannelsesinstitutioner. Studentervæksthuse skal medvirke til, at flere studerende begiver sig ud i livet som iværksættere. Samtidig har de til formål at fremme de studerendes iværksætterkraft, foretagsomhed og innovationspotentiale.

Studentervæksthuse evalueres ofte på antallet af CVR-numre, der udspringer af tilknytningen til huset, de nye virksomheders omsætning og levedygtighed, vækstrater og lignende økonomiske parametre. For at sikre et mere dækkende billede af de studerendes personlige, faglige og professionelle udbytte samt den viden, der akkumuleres i det enkelte væksthuse, oplever projektteamet et behov for at supplere de kvantitative målinger med kvalitativ indsigt.

Projekt Effekt stiller derfor skarpt på de studerendes udviklingsproces, deres personlige læring og den dannelsesproces, som et studentervæksthuse udgør rammerne for.

Samtidig er tiden moden til at afprøve nye målemetoder og processer, så studentervæksthuse kan forstå og dokumentere effekterne af deres arbejde i et udvidet felt. På denne baggrund udviklede projektteamet en konceptramme for Projekt Effekt og antropologerne.com indgik som samarbejdspartner i den praktiske gennemførelse af undersøgelsen.

I det følgende omtales studerende og dimittender tilknyttet studentervæksthuse som iværksættere.

Tre forskellige studentervæksthuse

15 BR
i v æ r k s æ

LIVE
A/W'10
Hver Torsdag
KL. 14-16
på Scenen

EUROPEAN UNION
and SocialBank
I investorer i din fremtid

I DARE YOU

redin

De tre studentervæksthuse i projektet er vidt forskellige. Studentervæksthuse er forskelligt indrettet og organiseret og har hver deres særlige kendetegn. Alligevel går dét, der er særligt kendetegnende ved hvert sted, igen som en væsentlig ting de øvrige steder. Det har vist sig, at alle tre steder genkender sig selv i de andre.

Iværksætterhusets Inkubator //

Iværksætterhusets Inkubator, i daglig tale 'INK', beskrives af husets iværksættere som et "Home away from home."

CSE Lab //

Om CSE Lab siger en af husets iværksættere: "Jeg får nogle rammer, der gør mig mere professionel, men hvor der også er plads til at være lidt skør."

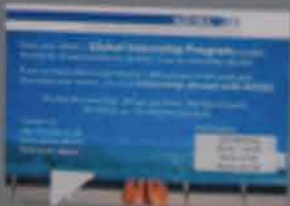
CAKI //

Om CAKI's støtte og tilbud siger en iværksætter: "De er mit link til omverdenen og gør overgangen fra studie til arbejde lettere."

Iværksætterhuset Inkubator

ved du
overhovedet
hvad
du
går
ind
til?

FROKOSTEN

smag!

freemove.com

EMASTER.COM

Iværksætterhusets Inkubator // “Home away from home.”

Info //

Iværksætterhusets Inkubator er etableret i 2009 og er et fællesskab for studerende og dimittender med en kort eller mellemlang videregående uddannelse. Iværksættere i Inkubatoren får tilbud om professionel sparring, mentoring, coaching og redskaber som konflikthåndtering, salgstræning og ikke mindst fællesskab med andre unge iværksættere. Målet med inkubatoren er at gøre forretningsideerne flyvefærdige og få virksomhederne ud over rampen.

Indsigt //

Iværksætterne oplever, at stedet er en tryk base for dem. De taler om de ansatte som meget tætte relationer, om virksomheden som deres lille baby og om de relationer, man knytter i studentervæksthuset, som nærmest familiære. Denne oplevelse medfører en følelse af forpligtelse hos iværksætterne, som indgående ønsker at leve op til de krav og forventninger, de møder hos de ansatte. “Når de [ansatte] tror så meget på os og giver os al den støtte, får man det sådan, at så vil man også vise dem, at man kan”, udtaler én af iværksætterne.

CSE Lab

CSE Lab // "Jeg får nogle rammer, der gør mig mere professionel, men hvor der også er plads til at være lidt skør."

Info //

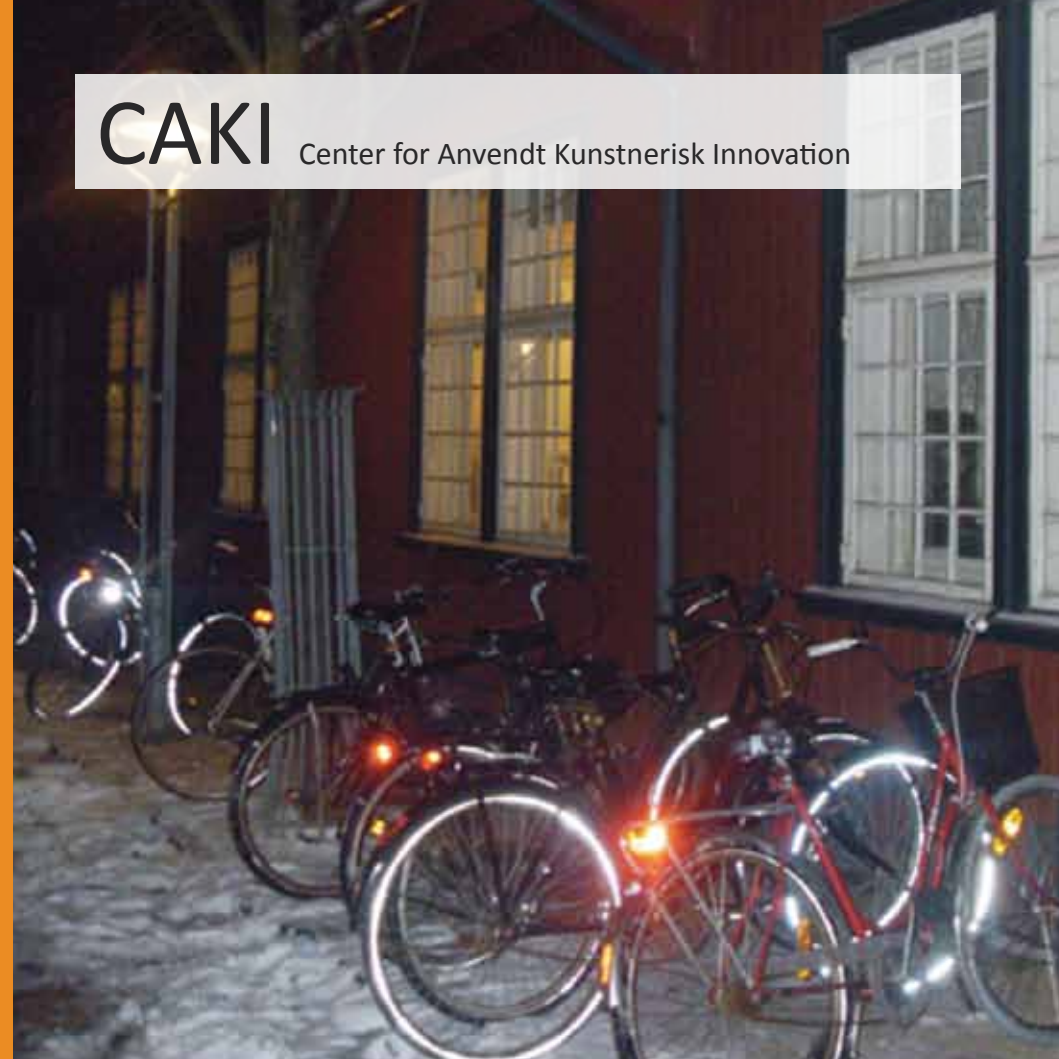
CSE Lab er et studentervæksthus lokaliseret på CBS. Målgruppen er studerende og dimittender, der ønsker at udforske deres indre iværksætter. Det primære mål er derfor at opmuntre og hjælpe de spirende iværksættere til at udvikle og afprøve egne ideer. Iværksætterne i CSE Lab tilbydes kontorplads, idésparring, coaching, workshops, juridisk og økonomisk rådgivning samt masser af netværk.

Indsigt //

Iværksætterne i CSE Lab oplever en øget professionalisme, når de sidder med deres virksomhed i studentervæksthuset. Dette skyldes, at de får faciliteter til rådighed, som hjælper dem til at strukturere deres tid, kræfter og arbejde bedre. Også muligheden for sparring, at deltage i forskellige arrangementer og dét at få et netværk medfører en oplevelse af professionalisme. Yderligere oplever de også, at der i studentervæksthuset er plads til at gå andre veje end de gængse og til at bruge deres faglighed på nye måder. Netop denne plads til at være og ville noget anderledes beskriver iværksætterne som befriende i et studiemiljø, der ellers opleves som begrænsende og ensrettet.

CAKI

Center for Anvendt Kunstnerisk Innovation

CAKI // "De er mit link til omverdenen og gør overgangen fra studie til arbejde lettere."

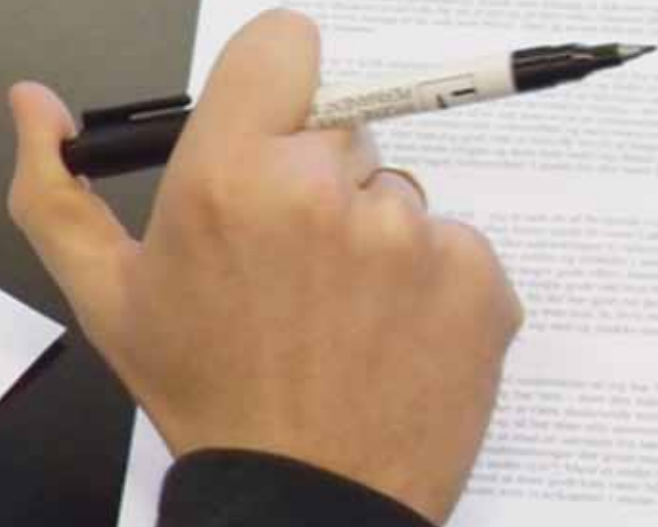
Info //

CAKI – Center for Anvendt Kunstnerisk Innovation (tidligere Workshopscenen) er et studentervæksthus for de kunstneriske uddannelser i København. CAKI har til huse på Holmen. CAKI igangsætter aktiviteter i form af workshops og kurser for studerende, dimittender og undervisere inden for entreprenørskab, innovation og tværfaglighed. De studerende tilbydes desuden personlig rådgivning og sparring i forhold til projekter, opstart af virksomhed og karriereudvikling.

Indsigt //

CAKI tilbyder som det eneste af de undersøgte studentervæksthuse ikke et egentligt sted, hvor studerende og iværksættere kan sidde og arbejde med deres ideer og projekter. Derimod tilbydes deltagelse i kurser, arrangementer, workshops, eksterne inkubationsmiljøer og netværk samt rådgivning og sparring. De studerende, der er tilknyttet CAKI, har en oplevelse af, at mødet med andre fagligheder er med til at inspirere, motivere og åbne op for at bruge sin egen faglighed på nye og anderledes måder. CAKI hjælper dem til at nærme sig den virkelige verden uden for studierne. Én fortæller, at hvor uddannelsen er meget lukket om sig selv, så er væksthuset hendes forbindelse til omverdenen.

Resultater

Hovedresultatet af Projekt Effekt er udpegningen af fem læringsmål, som alle studentervæksthuse kan anvende i deres udvikling og evalueringsarbejde.

Studentervæksthuse kan forstås som en servicepakke, der indeholder konkrete ydelser. Disse ydelser er i Projekt Effekt identificeret som indsigter og peger frem på fem kvalitative effekter, der udspringer af tilknytningen til et studentervæksthus. Disse kvalitative effekter danner grundlag for fem læringsmål.

Baseret på den empiriske undersøgelse har Projekt Effekt formuleret hvad de konkrete ydelser indeholder. Ved at italesætte ydelsernes indhold kan Projekt Effekt identificere en udviklingsramme omkring et terræn, hvor iværksætterne gennemgår en dannelsesproces. Herved udvikler iværksætterne fem kompetencer.

De fem kompetencer er af Projekt Effekt karakteriseret som læringsmål.

Fem indsigter til studentervæksthus

– der giver indblik i, hvad iværksætterne oplever, får og opnår via deres tilknytning til et studentervæksthus.

En udviklingsramme

– der indeholder elementer og komplekst forbundne stadier af et udviklingsforløb, som iværksætterne bevæger sig gennem og inden for.

Fem effekter

– der italesætter fem kompetencer og viser hvad iværksætterne opnår og lærer gennem deres tilknytning til et studentervæksthus.

Fem indsigter

resultat **1**

Ved at undersøge iværksætternes erfaringer og fortællinger om og vurdering af studentervæksthusenes daglige praksis og tilbud, kan følgende fem indsigter i iværksætternes erfaringer og oplevelser præsenteres:

#1 Plads

Studentervæksthusenes iværksættere fortæller, at de forud for mødet med husene savnede eller manglede noget udefinerbart. Mange har nu oplevelsen af at passe ind, som den de er, og ikke længere være anderledes.

#2 Vilje

Iværksætterne i studentervæksthusene har forskellige mål, men de har viljen tilfælles. Nogle vil sælge virksomheden, andre sætter i værk fordi de har en overflod af idéer, de ønsker at realisere. Da iværksætterne har mange forskellige ønsker og visioner, har de også meget forskelligartede behov.

#3 Sted

Iværksætterne fortæller, hvordan studentervæksthusene på den ene side giver dem en ro og en tryk base. På den anden side oplever de også studentervæksthuset som et sted, hvor de bliver linket til omverdenen og udbygger deres netværk. Dermed er studentervæksthusene både orienteret mod interne og eksterne forhold.

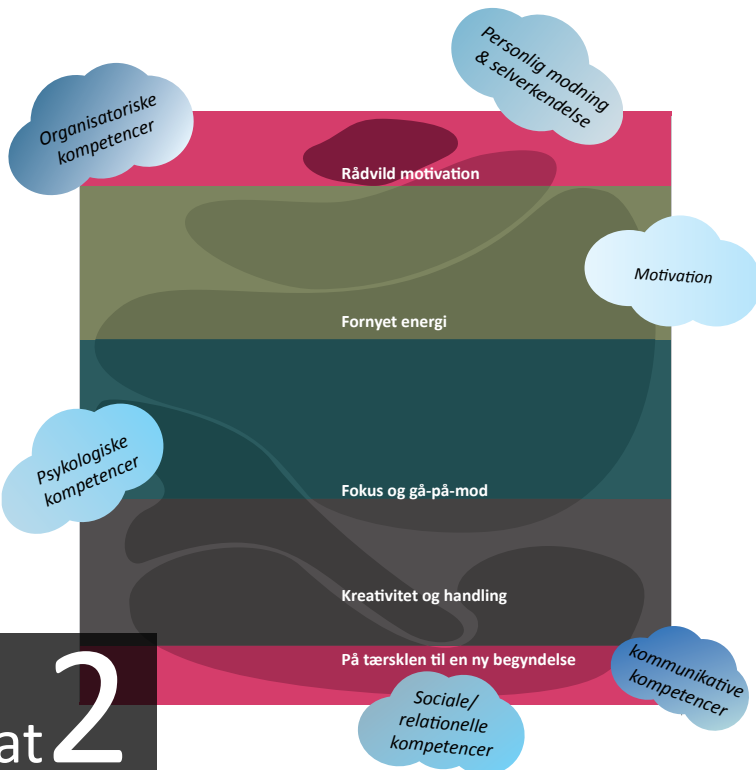
#4 Identitet

Iværksætterne oplever, at der er noget, der rykker sig i dem. De begynder at se sig selv som iværksættere, de udvikler et særligt mindset og lærer et særligt sprog. Studentervæksthusene er med til at udvikle og forme en særlig iværksætteridentitet.

#5 Fællesskab

Iværksætterne oplever at blive en del af en tradition og et fællesskab. De bruger og motiverer hinanden, og mange fortæller om deres lyst til at give noget tilbage, fordi de føler sig følelsesmæssigt forpligtet overfor kollektivet og den større sociale sammenhæng, som de er blevet en del af.

En udviklingsramme

resultat **2**

Studentervæksthusene er en ramme, der rummer udviklingsfaser, som er både iterative og generiske.

Ved at fokusere på iværksætternes udviklingsforløb og dannelsesproces har projektet identificeret fem generiske faser i et iterativt forløb. Faserne definerer en ramme, og udspringer sig i hvad Projekt Effekt har valgt at beskrive som et terræn. Terrænet betegner det felt, hvori iværksætterne handler og udvikler sig.

Rådvild motivation // En idé motiverer til opstart, men der opleves ensomhed, frustration og usikkerhed i forhold til, hvordan opgaven kan gribes an. Det er ofte denne tilstand, der karakteriserer iværksætteren ved den første kontakt med studentervæksthuset.

Forny et energi // Et nærmest magisk møde med studentervæksthuset kendetegnes af lettelse over nyopdaget struktur og dét at blive en del af et større fællesskab.

Fokus og gå-på-mod // Iværksætterens idé tager form i de nye fysiske og sociale rammer. Der opleves klarhed, og mål og retning skærpes.

Kreativitet og handling // Erhvervede værktøjer tages for alvor i brug, og der fokuseres på igangsættelse af produktion og kreativ videreudvikling.

På tærsklen til en ny begyndelse // Overgangen til at stå på egne ben skaber både frygt og glæde. Hvorhen nu? 'Videre' opleves som knald eller fald!

Fem effekter -> Fem
læringsmål

resultat **3**

A stylized landscape illustration. The sky is white with several blue clouds of various sizes. Below the sky are horizontal layers of color: a top layer of pink, a middle layer of brown, and a bottom layer of green. A path of black footprints starts from the bottom right and leads upwards and to the left, crossing the layers. In the bottom left corner, there is a black rectangular box containing the text 'resultat' in white lowercase letters and a large white number '3'.

De fem faser giver udslag i fem effekter, der over tid optages af iværksætteren som blivende læring. Projekt Effekt har fokuseret på de fem effekter som grundlag for fem læringsmål, der danner grundlag for udviklingen af specifikke kompetencer. Læringsmålene kvalificerer aktiviteterne i studentervæksthusene og kan danne udgangspunkt for fremadrettet udvikling af studentervæksthusenes ydelser.

Studentervæksthusenes praksis er konkret og foregår i terrænet. I terrænet finder en dannelsesproces sted, som udmønter sig i effekter, der udvider iværksætternes horisont og får dem til at vokse og træde i karakter.

Den dannelse og læring, som iværksætterne opnår, hæver, højner og løfter dem og de tager effekterne med sig i bagagen som blivende læring.

Praksisniveauet //

- dét studentervæksthusene tilbyder

Mødet med stedet
Rummeligheden
Struktur
Fællesskab og netværk
Aktiviteter

De seks effekter //

- iværksætternes læring

skaber motivation
skaber personlig modning og selverkendelse
skaber organisatoriske kompetencer
skaber relationelle kompetencer
skaber kommunikative kompetencer

Motivation

effekt **1**

"Bare dét at åbne døren og træde ind i rummet... altså det gør et eller andet ved dig. Du mærker med det samme den der aura af energi og kreativitet, og det smitter ligesom. Det er nærmest magisk."

Rummet motiverer //

Iværksætterne oplever en genvunden gejst, fornyet lyst og øget gå-på-mod som effekt af deres tilknytning til studentervæksthusene. Det er svært for iværksætterne at formulere præcist hvad der gør mødet med studentervæksthuset så betydningsfuldt, og mødet italesættes derfor som magisk, fordi de mærker, at viljen og initiativet vender tilbage. Dét, at være til stede og blive del af et dedikeret rum, motiverer studentervæksthusenes iværksættere.

Den antropologiske vinkel //

Rum er ikke kun fysiske fænomener eller kulisser, men også noget, der skabes kulturelt og gennem social aktivitet. Et rum er derfor en aktiv 'medskaber' af vores identitet, og rum fungerer som rammen om social interaktion. Derfor er bestemte steder med til at forme os som mennesker. Studentervæksthusene som et særligt kulturelt rum spiller en vigtig rolle i forhold til at forme iværksætterne, både personligt og fagligt. Flere af studentervæksthusenes iværksættere fortæller, at dét at træde ind i og bruge rummet, giver dem en identitet og et sprog, der gør dem til iværksættere.

Anbefaling //

Tilbyd et rum og et socialt miljø, som iværksætterne kan agere i og hvor uformelle og inspirerende møder kan finde sted. Anerkend vigtigheden af rummets betydning og undersøg fortsat, hvordan rummet som ramme udvikler iværksætterne.

Personlig modning og selverkendelse

effekt **2**

"Her er det ok at være skør og anderledes og ville noget andet. Før passede jeg ikke rigtig ind, vel. Men jeg har fundet ud af, at jeg har valgt rigtigt og kan ligesom slappe af med det."

Rummeligheden medfører en selverkendende modningsproces //

Studentervæksthusene tilbyder rummelighed og den plads til forskellighed, som får iværksætterne til at gennemgå en læringsproces. I processen finder de sig til rette i sig selv og begynder (for nogle for første gang) at acceptere og stole på egne drivkræfter og valg. Iværksætterne oplever en opbakning og interesse fra studentervæksthusene, som gør, at det bliver lettere at overvinde de barrierer og situationer, som de udfordres af. Mange bliver bevidste om deres styrker og svagheder og om hvad de mangler hjælp til. Flere betegner studentervæksthuset som stedet, hvor de får selverkendelse og kompetencer til at træffe holdbare valg og vedligeholde iværksætterkraften.

Den antropologiske vinkel //

Forholdet mellem den enkelte og fællesskabet er dynamisk, selvom fællesskabet i udgangspunkt er stærkest. Man mener i samfundsvidenskaberne, at individer ikke blot er defineret af de fællesskaber og sammenhænge, de indgår i, men at de også er medskabere af dem: de kan påvirke, bekræfte, anfægte, udvikle. Derfor er mennesker både 'definers' og 'defined'. Når et menneske indgår i et fællesskab sker der ofte en stor personlig udvikling og læring.

Anbefaling //

Studentervæksthusene tilbyder et andet læringsrum end uddannelserne tilbyder. Dette læringsrum supplerer iværksætternes uddannelse positivt og kan endda være med til at fastholde studerende på uddannelsen. Hold derfor fast i at skabe rummelige, professionelle miljøer, der giver de studerende muligheder for at bruge deres faglighed på flere måder. Prioritér fortsat den mentale støtte og de opfølgende personlige samtaler, der forholder sig konstruktivt og kritisk til det personlige og faglige indhold.

Organisatoriske kompetencer

effekt **3**

"Du får ligesom en hverdag foræret, på den måde at du kommer i gang med dagen og er fokuseret og effektiv på en anden måde. Jeg bliver meget mere organiseret og når en masse."

Strukturen gør det lettere for iværksætterne at organisere arbejdet //

Iværksætterne oplever, at dét at have faciliteter til rådighed og rammer, der adskiller arbejde, studie og fritid gør, at de bliver langt bedre til at strukturere deres tid, viden, arbejdsindhold og kræfter. De oparbejder nogle rutiner i forlængelse af de krav, studentervæksthuset stiller. Arbejdsmoralen, målrettetheden og effektiviteten stiger. Det resulterer i, at iværksætterne oplever sig selv og deres projekt mere professionelt.

Den antropologiske vinkel //

Rumlig organisering adskiller det formelle og det uformelle og kan medvirke til at kommunikere og signalere til iværksætterne, hvilke aktiviteter der kan finde sted hvor. Det er for iværksætterne ikke muligt at lave overspringshandlinger i studentervæksthuset i samme grad som hjemme. Når man er hjemme, lader man op og slapper af, mens man derimod er "på" og præsterer, når man er ude. Den oplevede struktur og de nye rutiner er med til at give retning både på arbejdet, studierne og på dagen/tiden.

Anbefaling //

Tilbyd så vidt muligt strukturelle rammer, faciliteter og aktiviteter, der kan hjælpe iværksætterne til at adskille de mange aktiviteter, der ellers let kan flyde sammen og skabe forvirring og manglende fokus.

Relationelle Kompetencer

effekt **4**

"Fællesskabet med de andre heroppe, dét er altafgørende. Du får et netværk og folk forstår jo én på en anden måde end dine andre venner og familie. Det der med at være i samme båd gør virkelig, at der er en stærk holdånd."

Fællesskabet er grobund for sociale og relationelle kompetencer //

Iværksætterne omtaler typisk hinanden som kollegaer. De oplever dét at blive en del af et gensidigt forpligtende fællesskab som frisættende efter følelsen af at stå alene med store beslutninger. I det inkluderende miljø lærer de at samarbejde, at omgås andre, skabe relationer og netværke, hvilket har stor værdi for dem som professionelle iværksættere. De lærer at pleje og udvikle relationer i deres kontakt med omverden. Fællesskabet i studentervæksthuset og dets værdier opleves ofte som en modsætning til verden udenfor, hvor man kan blive mødt af skepsis og manglende forståelse.

Den antropologiske vinkel //

De studerendes oplevelse af at blive optaget i et studentervæksthus kendetegnes ved fokus på muligheder, og står i kontrast til livet som enlig iværksætter, hvor man ofte mødes af jantelov og begrænsninger. Studentervæksthusenes fællesskab er et læringsrum for relationelle kompetencer, der bl.a. udvikles gennem brugen af ritualer, traditioner og rutiner. De tilbagevendende fælles aktiviteter indskriver iværksætterne i en større social sammenhæng.

Anbefaling //

Skab rammer for fællesskab gennem forskellige aktiviteter. Krav og forventninger til medlemmer af et fællesskab opleves positivt og som noget fast i en ellers flydende hverdag. Prioritér fællesskab og sammenhold, for det styrker iværksætternes identitet som iværksættere og udvikler dem personligt, socialt og professionelt.

Kommunikative kompetencer

effekt **5**

"Når man skal stå dér foran et helt panel af hot shot erhvervsfolk, så får man lige trænet sin pitch og lærer at blive super skarp i sin vinkling."

Intern og ekstern formidling styrker iværksætternes kommunikation //

Mange af de ydelser, som studentervæksthusene udbyder, træner iværksætterne i at kommunikere målrettet og i et engagerende sprog. Også dét at bruge hinanden og fortælle andre iværksættere om ideen/virksomheden skærper iværksætternes kommunikative evner. Når iværksætterne skal italesætte deres ideer på et professionelt niveau, bliver de øvet i at vinkle og kvalificere deres budskab. Kompetencen opbygges via den tilbagevendende handling af bevidst italesættelse. Dette medvirker yderligere til, at den enkelte iværksætter bliver mere afklaret omkring hvad hun/han kan og vil.

Den antropologiske vinkel //

At italesætte sin historie er en begivenhed eller øvelse, hvormed mennesker prioriterer i fortiden, fremstiller nutiden og retningsbestemmer den fremtid, de ønsker sig. En såkaldt ontologisk, epistemologisk øvelse, siger teorien: ontologi er læren om det værende - epistemologi, den menneskelige erkendelse af verden. Mennesker kan så at sige internalisere ønsker og drømme og til en vis grad virkelig gøre dem i en fortælling. Det sagte får potentialet til at blive selvopfyldende.

Anbefaling //

Giv iværksætterne forskellige muligheder for at træne kommunikationen af deres idé. Lad dem fortsat fremlægge for folk, de ser som rollemodeller eller forbilleder. Vær opmærksom på at briefe rollemodellerne godt, så de er sat ind i det forretningsområde, de skal høre om og give feedback på. Ellers kan der opstå misforståelser, mistolkninger og uklare domme.

Manual

Hvis det store fokus på kvantitativ måling skal suppleres med valid og systematisk dokumentation af de kvalitative effekter, må nye metoder og redskaber tages i brug. Projektet har testet tre redskaber, der kan videreudvikles som en del af studentervæksthusenes fortsatte arbejde med en holistisk effektmåling.

Formålet med en MANUAL

På disse sider gennemgås tre af de konkrete redskaber, som antropologerne.com har benyttet i Projekt Effekt, og som medarbejdere, iværksættere og interessenter selv kan gøre sig erfaring med i den kommende tid, hvor måling, effekt og dannelse fortsat skal udforskes.

De tre redskaber

#1: Et barometer

– hvor man fysisk står på sit standpunkt og måler forandring eller tilfredshed

#2: En skydeskive

– hvor effekter tydeliggøres og systematiseres

#3: En brugerrejse

– hvor erkendelser og oplevelser plottes ind

Brug barometeret

Kreativitet

redskab **1**

Barometeret er udviklet til at tage temperaturen på den udvikling eller forandringsproces, iværksætterne oplever at gennemgå i forbindelse med deres tilknytning til studentervæksthuset.

Det kan redskabet //

Redskabet kan få iværksætterne til at reflektere over og vurdere eksempelvis deres egen udvikling, de kompetencer de oparbejder eller hvor godt et givent tiltag virker. Ved at lave øvelsen i grupper åbnes desuden op for debat og diskussion af dét, der måles på, og som facilitator får man dybere indsigt i baggrunden for iværksætternes standpunkt.

Sådan gør du //

Tegn en linje på gulvet og marker modpolerne i hver ende. På polerne skrives henholdsvis stor og lille forandring. Du kan også skrive stor og lille effekt, tilfreds og utilfreds, eller dét, der giver mening i forhold til de parametre, du vil måle på. Når linjen er tegnet, læses et spørgsmål eller en udtalelse op, og deltagerne bedes placere deres fødder på linjen dér, hvor de mener, at deres udvikling på pågældende punkt bedst illustreres. Giv herefter deltagerne mulighed for at begrunde og kommentere på placeringen af deres fødder og spørg ind til dem.

Dette gjorde antropologerne.com //

For at undersøge iværksætternes oplevelse af at have gennemgået en udvikling i forbindelse med tilknytningen til studentervæksthusene, lavede vi barometermålinger med polerne stor og lille forandring på følgende 10 parametre: Arbejdsmoral, handlekraft, håndtere udfordringer, kommunikation, kreativitet, netværk, omsætte viden, samarbejde, selverkendelse og selvrealisering.

Barometermålinger

Arbejdsmoral

"Jeg har fået en meget højere arbejdsmoral, for nu kan jeg opdele arbejde og fritid. Det fungerer godt efter at have fået de rammer."

Handlekraft

"Jeg har nogle mål, holder fokus, ved hvad der er godt for virksomheden og for mig, og jeg går direkte efter det. Det går meget mere stærkt i mit liv nu end nogensinde"

Håndtere udfordringer

"Det var ikke så hårdt for mig ikke at få den kunde lige nu, for der sker andre vigtige ting også. Jeg tror ikke det er modgang, men bare noget jeg skal gøre på et senere tidspunkt"

Kommunikation

"Jeg kommunikerer hele tiden med de andre i inkubatoren. Før sad jeg alene og lavede det hele over nettet."

Kreativitet

"Jeg kan se, at dét jeg har tænkt er måske ikke så tosset... At andre er lykkedes med noget skørt også. Men også helt konkret at få nogle værktøjer til at idéudvikle"

Netværk

"Netværket her kan du få utrolig meget ud af; din virksomhed kan ændre retning, få nye ideer, nye koncepter, nye produkter. Hvis man giver meget får man også meget igen."

Omsætte viden

"Det er kritisk at vi alle sammen står ned mod lille forandring. (...) Der mangler nogle steder, der lærer os at bruge vores faglige viden ude i verden. Ikke bare 'hvordan kommer man derhen?'"

Samarbejde

"Midten på samarbejde fordi jeg sidder meget med mit produkt alene. Samarbejde bliver man så bedre til fordi vi skal koordinere de forskellige aktiviteter heroppe og har fælles faciliteter"

Selverkendelse

"Jeg troede at jeg havde en høj selvdisciplin, men fandt ud af at jeg var doven. At erkende de ting modnede mig meget. De ting jeg ikke gad, rykkede jeg bare. At erkende det, var vigtigt."

Selvrealisering

"Jeg har fundet ud af, at det er de ting, der udfordrer mig, jeg gerne vil lave. Jeg ved at jeg skal finde ud af hvem jeg er og hvordan jeg skal presse mig selv."

Kortlæg effekter på tre niveauer

STRUKTUR?

ALENE

INDE

INDE

INDE

INDE

INDE

INDE

INDE

INDE

INDE

INDE

INDE

INDE

INDE

1. GÅ DEN DNE
DRØME, SIK
DET G
ALE

(konfliktbehandling)
(Overblik)
(- Punkt)
(lejer til foredragene)

At der findes
måle andre
som også gør

kan
At ting som
købe sig

Ved hjælp af en model med tre niveauer, der knytter sig til henholdsvis et personligt, et socialt og et kontekstuel niveau kan iværksættere, medarbejdere og/eller interessenter kortlægge og systematisere deres viden om de kvalitative effekter af tilknytning til et studentervæksthus.

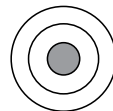
Det kan redskabet // I enkelt-sessioner eller brugt sammen med en gruppe unge iværksættere kan dette visualiserings- og ordningsredskab hjælpe til at italesætte og synliggøre effekter og opnå en refleksion over hvad, der virker og er vigtigt.

Sådan gør du // I skal bruge post-its, halvtukke sorte tuscher og en 'skydeskive'-plade. Hvis der er flere deltagere, brug da forskelligt farvede post-its (en farve til hver person). Bed deltagerne udforske og skrive vigtige effekter ned (en effekt pr. post-it) – og moderer da en proces, hvor man på skift byder ind med en effekt og placerer den på det niveau, den hører mest til.

Indsigt fra de her anvendte effekt-øvelser // Iværksætterne optegnede og bevidstgjorde sig en række effekter under gruppesnakken ved feltbesøgene. Følgende resultater blev konkretiseret ved at bruge redskabet:

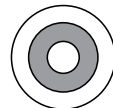
Det personlige niveau (inderst)

Her er motivation, tillid, følelse af sikkerhed, forandringsparathed, at tænke ud over eget felt, at føle sig på rette vej og at skabe overblik de kvalitative effekter.

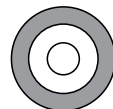
Det sociale niveau (i midten)

Her er konflikt håndtering, at få kollegaer, at netværke, at give af sig selv og få igen, at tværfaglighed sætter ens eget fag i perspektiv og at lære af andre de kvalitative effekter.

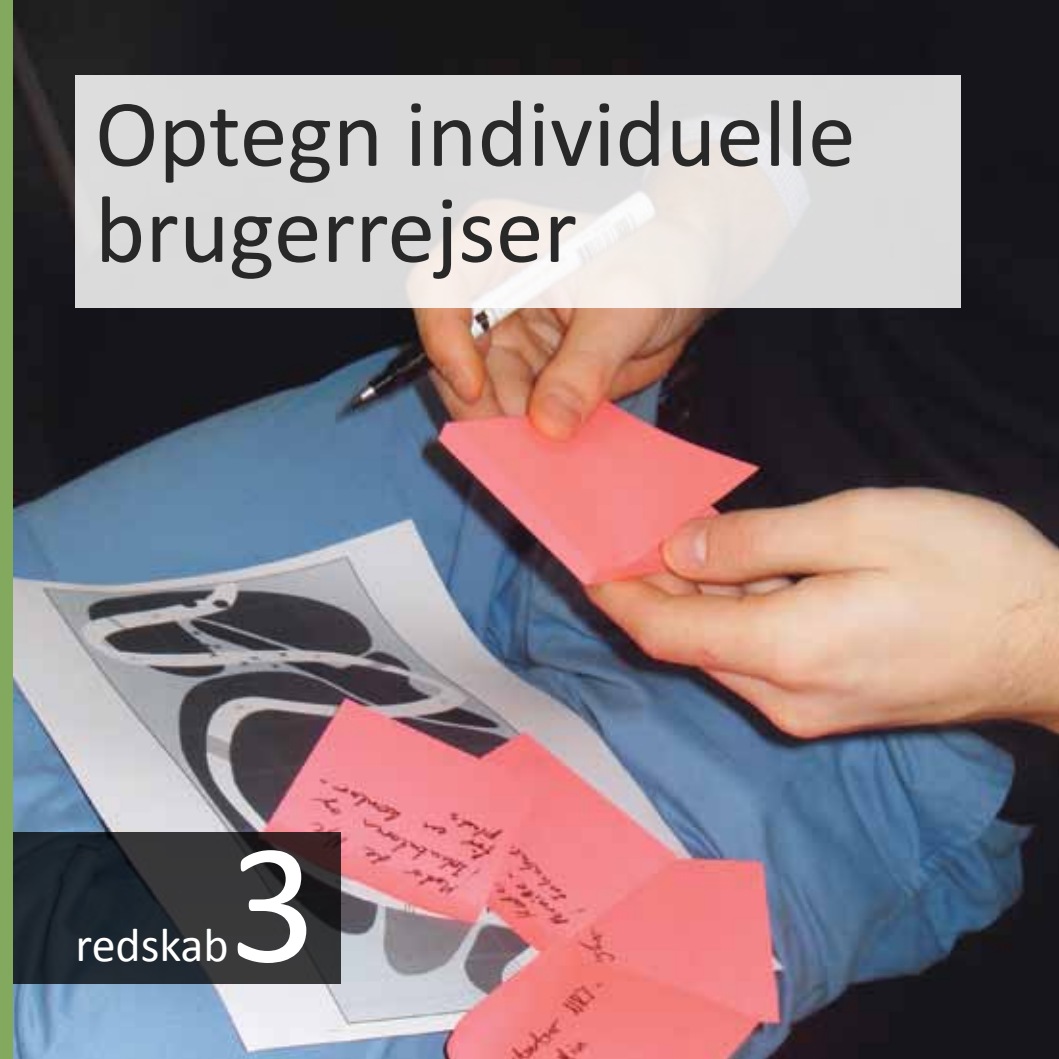
Det kontekstuelle niveau (yderst)

Her er professionalisering, at få viden om et liv med egen virksomhed og viden om at der findes andre, som vil opnå samme kvalitative effekter.

Optegn individuelle brugerrejser

redskab **3**

Brugerrejser er et redskab, som studentervæksthusenes ansatte og iværksætterne i fællesskab kan anvende til at kortlægge iværksætternes egne oplevelser af deres forløb i studentervæksthusene. Dette redskab kan således give indsigter i, hvilken rolle tilknytningen til et studentervæksthus spiller i de forskellige faser eller stadier på rejsen.

Det kan redskabet // Ved at bede iværksætterne forestille sig og derefter illustrere deres tilknytning til studentervæksthuset som en form for rejse, kan man indkredse de betydningsfulde begivenheder, vigtige vendepunkter og afgørende beslutninger, som iværksætterne står overfor og udfordres af undervejs. Denne viden bruges efterfølgende som udgangspunkt for evaluering af stedets tilbud. Man får viden om hvad der er vigtigt og hvad der virker for den enkelte.

Sådan gør du // Udlever den skabelon, der illustrerer en rejse, og bed iværksætterne kortlægge deres personlige rejse. De kan bruge post-its til at notere begivenhederne på. Det gør det muligt senere at rokere rundt. De kan også farvelægge og tegne direkte på skabelonen eller udsmykke den på anden vis. Saml herefter en lille gruppe iværksættere og bed dem fremlægge deres rejse. Brug de individuelle rejsebeskrivelser som afsæt for en fælles snak om generelle faser i forløbet, om hvad der hæmmer og fremmer udviklingen, om hvor der er behov, der skal imødekommes og eventuelt integreres i studentervæksthusets ydelser.

Indsigt fra brugerrejserne // I Projekt Effekt brugte antropologerne.com dette redskab som input til kortlægning af en generisk brugerrejse, der i løbet af projektperioden blev videreudviklet og omdannet til en udviklingsramme.

(se resultat 2 s. 19 - 20).

Next steps

Projekt Effekt markerer starten på en udvikling, ingen ved hvor ender; i en retning ingen kender endemålet for, men som vi alle kan se det grundlæggende princip for. Nemlig ambitionen om at frembringe ny, dyb viden om og dokumentation af hvad et studentervæksthus tilbyder og betyder for iværksætterne og iværksætterkraften i Danmark.

Hvem skal bruge undersøgelsen?

Projekt Effekt identificerer tre formål og interessentgrupper for projektets resultater, redskaber og anbefalinger:

- 1) studentervæksthusenes medarbejdere og iværksættere,
- 2) ildsjæle og visionære uddannelsesudviklere på institutioner, der i dag ikke tilbyder deres studerende læring i et studentervæksthus, og
- 3) fonde, politikere og policy-makers, der bør få kendskab til effekterne.

Hvad skal guide os?

Lad processen og redskaberne i Projekt Effekt guide dig i dit videre arbejde:

1. Involver iværksætterne.
2. Fremlæg del-resultater til debat og kvalificering.
3. Identificer del-projekter og involver jeres stakeholders: det er både sjovt, givende og vigtigt – og det skaber gode resultater.
4. Vær nysgerrige, modige, fokuserede og del ud.

Hvor skal vi hen?

Teamet bag Projekt Effekt har sammen med stakeholders arbejdet videre med projektets resultater. Baseret på dette arbejde anbefaler Projekt Effekt, at de identificerede effekter anvendes systematisk af studentervæksthuse i forbindelse med evalueringen af iværksætteres ophold i et studentervæksthus. På de følgende sider er tre anbefalinger til, hvordan vi på landsplan kan opsamle, udveksle og videreudvikle studentervæksthusenes resultater.

Fra effekter til læringsmål

Som del af et introduktionsprogram til studentervæksthuset oplyses de studerende om det potentielle læringsudbytte, de får ved tilknytningen til et studentervæksthus, og som rækker udover etablering af egen virksomhed.

Når iværksætteren optages i et studentervæksthus, kan iværksætteren interviewes eller udfylde et skema, hvor de skal angive en egen vurdering af deres kompetencer i forhold til: Motivation - personlig modning og selverkendelse - organisatoriske kompetencer relationelle kompetencer - kommunikative kompetencer

Iværksætteren skal angive en numerisk værdi til hver kompetence. Samme øvelse gentager sig, når iværksætteren forlader studentervæksthuset. Herved får studentervæksthuset og iværksætteren en indsigt i den læringsmæssige progression, vedkommende måtte have gennemgået.

Såfremt alle studentervæksthuse anvender denne model, vil der være landsdækkende data, som kan anvendes i en samlet formidling af de effekter, iværksættere oplever ved et ophold i et studentervæksthus.

Fra søgende information til strategisk kommunikation

Med Projekt Effekt er den dannelse, der finder sted i et studentervæksthus, italesat. Projekt Effekt anbefaler derfor, at denne indsigt bliver udgangspunkt for en kommunikationsstrategi for studentervæksthusene.

Studentervæksthusene i Danmark beretter om iværksættere, der vokser og bliver til modne og dygtige iværksættere. Med erfaringerne fra Projekt Effekt er det nu muligt at kvalificere værdien af et ophold i et studentervæksthus.

Det anbefales, at læringsmålene og effekterne af et ophold formidles skarpt og klart ud til studerende, ledere og potentielle sponsorer. Ved i formidlingen at fokusere på den dannelsesproces og de kompetencer, iværksætterne erhverver sig, bliver studentervæksthusene et læringsrum på uddannelsesinstitutionen parallelt med de øvrige læringsaktiviteter.

Successhistorierne inspirerer nuværende studerende i studentervæksthuse, potentielle interesserede studerende samt den uddannelsesinstitution, hvori studentervæksthuset er forankret. Herved skabes der mulighed for at lade successhistorierne og de studerende bag succeserne indgå i de øvrige undervisnings- og forskningsaktiviteter som relevante rollemodeller og cases.

Netværk og idébox

Fonden for Entreprenørskab har med etableringen af netværk for studentervæksthuse i Danmark taget initiativ til at der deles viden og erfaringer.

For Projekt Effekt har dette netværk været inspirerende og årsag til identificeringen og realiseringen af projektet. Projekt Effekt anbefaler derfor, at et netværk fortsætter, såvel nationalt som regionalt. De regionale netværk kan have lettere ved at realisere projekter sammen i hverdagen, såfremt projektet kræver fysisk interaktivitet.

Netværk og vidensdeling er efterspurgt, bl.a. grundet studentervæksthusenes lignende udfordringer ifm. finansiering og dokumentation. Derfor anbefaler Projekt Effekt, at der etableres en virtuel idébox, hvor det er muligt at:

1. uploade de data, studentervæksthusene akkumulerer i forbindelse med evalueringen af læringsmål og kompetenceprofiler.
2. kommentere og supplere de erfaringer, Projekt Effekt har erhvervet sig, med nye indsigter, således at den holistiske evalueringsmodel kontinuerligt udvikles og kvalitetssikres.
3. dele erfaringer og viden vedr. formidlingen af Projekt Effekt og kompetencerne.

Going in and out of

En involverende
tilgang

peoples' workplaces,

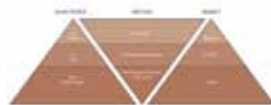
lives and thoughts...

antropologerne.com har udviklet og testet måleredskaber for kvalitative effekter, som de opleves og udtrykker sig blandt studentervæksthusenes iværksættere. De har været på feltbesøg og analyseret det empiriske, kvalitative materiale, fremlagt indsigter og delresultater på workshops og har bestræbt sig på at formgive og formidle resultater og metoder (bl.a. i denne bog), således at projektteamet og andre interessenter fremadrettet kan anvende den opnåede kvalitative viden om iværksætternes udbytte.

Involvering er grundlæggende for den antropologiske metode. Antropologen lærer nemlig ikke bare om iværksætterne, men lige så meget af og sammen med de mennesker, der studeres. Viden og indsigt er noget, der skabes sammen i felten og som kvalificeres ved workshops.

Trekanterne fortæller om dybden og den type viden, som antropologen bruger de forskellige metoder til at frembringe: Hvad folk siger og synes kommer frem i interviews. Hvad folk gør kommer frem ved deltagerobservation. Hvad folk føler og drømmer om kan komme frem ved hjælp af generative metoder.

Vejen gennem junglen illustrerer, at processen i Projekt Effekt er som en rejse – en rejse, man aldrig på forhånd ved hvad bringer og hvor ender. Vi skal ikke blot have svar, men først lære at stille de rette spørgsmål. Med fordomsfri og friske øjne gøres det kendte ukendt og det ukendte kendt på vejen ind i 'dannelse' og 'effekt'

Projektets parter //

Iværksætterhusets Inkubator, Videncentret for Innovation, Iværksætter og Inkubation, Niels Brock, www.brock.dk.

Kontakt: Pernille Berg, pbe@brock.dk.

CAKI - Center for Anvendt Kunstnerisk Innovation, www.caki.dk.

Kontakt: Pernille Skov, pernille@caki.dk.

CSE Lab - Copenhagen School of Entrepreneurship, www.cse-lab.dk.

Kontakt: Ida Adler Olsen, io.idea@cbs.dk.

Kvalitativ undersøgelse af

antropologerne.com, www.antropologerne.com.

Kontakt: Rikke Ulk, ru@antropologerne.com.

Mere om projektet //

På parternes hjemmesider kan du finde information om projektet, downloade rapporten og bestille papirudgaven af denne bog (så længe lager haves).

På www.antropologerne.com kan du se mere om den antropologiske tilgang, metoder og eksempler (under cases – Projekt Effekt)

Finansieret af

Fonden for Entreprenørskab – Young Enterprise

www.ffe-ye.dk.

NIELS BROCK

IVÆRKSÆTTERHUSET

HAKA

CENTER FOR
ANVENDT
KUNSTNERISK INNOVATION

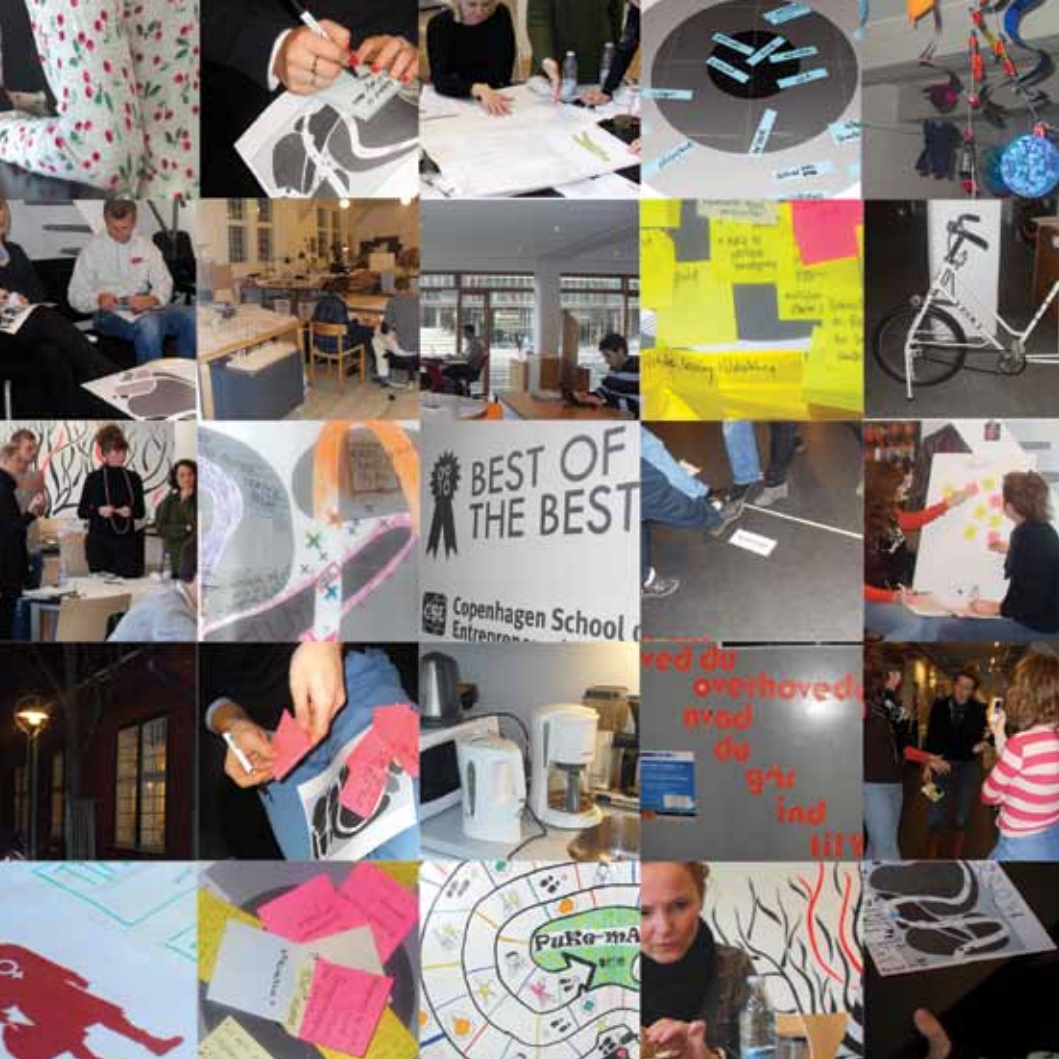
antropologerne .com

Fonden for

ENTREPRENØRSKAB

Sekretariat for
STUDENTER VÆKST HUSENE

BEST OF THE BEST
Copenhagen School of Entrepreneurship

ved du
overhovedt
ved du
går
ind
lily

